

ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของการส่งออกสินค้าสิ่งทอไทย

จากบทที่ 3 ที่ได้กล่าวถึงวิธีการดำเนินการศึกษาโดยอาศัยการจัดสรรโควตาการส่งออกสินค้าสิ่งทอไทยไปยังตลาดหรือตกลงกับ มีลักษณะที่นำมาก่อนที่จะหาการศึกษาตามวิธีการที่วางไว้ให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้แล้ว จำเป็นที่จะต้องศึกษาถึงสภาพการณ์โดยทั่วไปของการส่งออกสินค้าสิ่งทอไทยเสียก่อน เพื่อให้เกิดความรู้อันเกี่ยวข้องกับการส่งออกสิ่งทอของไทยได้อย่างดี อันจะสามารถไปประกอบการวิเคราะห์นโยบายการจัดสรรโควตาการส่งออกสิ่งทอไทยไปยังตลาดหรือตกลงได้ ดังต่อไปนี้

สถานการณ์การส่งออกสินค้าสิ่งทอไทย

อุตสาหกรรมสิ่งทอเป็นอุตสาหกรรมที่เก่าแก่ที่สุดของมนุษยชาติ สำหรับประเทศไทย ถ้าวัดอุตสาหกรรมสิ่งทอจะกลายมาเป็นอุตสาหกรรมส่งออกที่หารายได้สูงที่สุด ในขณะนั้น อุตสาหกรรมสิ่งทอไทยได้มีพัฒนาการยาวนานมาตั้งแต่ปี 2478 ที่เริ่มมีการทอผ้าด้วยเครื่องทอผ้าเป็นครั้งแรก โดยมีการเปิด "โรงงานผ้าสยาม" (ปัจจุบันคือองค์การทอผ้าของกระทรวงกลาโหม) ซึ่งนำเครื่องจักรทอผ้าเข้ามาใช้ผลิตผ้าและผ้าสำเร็จรูปใช้ในราชการทหารซึ่งนับว่า เป็นการเปิดศักราชอุตสาหกรรมทอผ้าสมัยใหม่ในประเทศไทย หลังจากนั้นก็ได้มีการนำเครื่องจักรจากต่างประเทศเข้ามาจำนวนมากจนกระทั่งปี 2503 อุตสาหกรรมสิ่งทอสามารถผลิตสินค้าเพื่อทดแทนการนำเข้าจากต่างประเทศได้เมื่อรัฐบาลนำโครงการส่งเสริมการลงทุนมาใช้ โดยให้สิ่งจูงใจหลายประการในการลงทุนด้านอุตสาหกรรมสิ่งทอ และหลังจากที่ได้มีพระราชบัญญัติ ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2503 อุตสาหกรรมสิ่งทอก็ได้พัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว จนเกินปริมาณความต้องการภายในประเทศและได้ส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศในปีแรกเมื่อ พ.ศ. 2514 ซึ่งสามารถส่งผ้าออกไปยังต่างประเทศได้เป็นจำนวนถึง 16 ล้านตารางหลา และเท่าที่ผ่านมา การส่งออกสินค้าสิ่งทอของไทยก็ขึ้นอยู่กับในเกณฑ์ตลาดตลอดแม้ว่าในช่วงปี 2527-2528 จะต้องประสบกับปัญหาการกีดกันทางการค้าในรูปแบบต่าง ๆ แต่ผลการค้าสิ่งทอของไทยก็อยู่ในลักษณะเกินดุลและมีมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นมาตลอด ดังที่จรรยา ได้จากตารางต่อไปนี้

กมลวิทย์ สีหะวานนท์ : คำนวณรายประวัติการค้าและอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยที่
กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ เมื่อวันที่ 15 เมษายน 2527.

ตารางที่ 4.1
แสดงผลการค้าสิ่งทอไทยระหว่างปี 2515-2531

หน่วย : ล้านบาท

ปี	การนำเข้า	การส่งออก	ผลการค้าสิ่งทอ
2515	2,465.6	2,225.6	-210.0
2516	3,774.7	3,787.4	+ 12.9
2517	4,224.3	3,881.6	-339.7
2518	3,838.3	3,567.2	-271.1
2519	4,369.8	5,737.4	+1,367.6
2520	5,102.1	6,066.1	+964.0
2521	4,735.7	8,947.2	+4,211.5
2522	6,081.2	11,483.1	+5,401.9
2523	6,950.1	12,615.6	+5,665.5
2524	8,680.0	15,477.0	+6,767.0
2525	8,065.8	17,292.6	+9,226.5
2526	10,479.7	16,773.2	+6,293.5
2527	12,300.4	23,042.5	+10,742.1
2528	12,229.5	26,947.4	+14,717.9
2529	15,188.9	31,268.0	+16,079.1
2530	17,471.9	48,588.0	+31,116.1
2531	23,297.9	57,700.0	+34,402.1

ที่มา : กรมศุลกากร, ธนาคารแห่งประเทศไทย

จากตารางจะเห็นได้ว่า ในอ่าปี 2515-2518 การค้าสิ่งทอของไทยยังคงมีการขาดดุลอยู่ โดยเฉพาะในปี 2517 ขาดดุลถึง 339.7 ล้านบาท สดุดอย่างไรก็ตามหลังจากปี 2519 เป็นต้นมาผลการค้าสิ่งทอก็กลับดุดอย่างหนักเป็นลำดับ โดยเฉพาะในปี 2530 ซึ่งสามารถส่งออกสิ่งทอได้สูงที่สุดเป็นประวัติการดี โดยในทวารัฐมนตรีพาณิชย์กล่าวถึงภาวะการส่งออกสิ่งทอและสถานการณ์ค้าสิ่งทอไทยว่า ผลการส่งออกสิ่งทอได้ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.1 ตารางสรุปสถานการณ์การค้าไทยปี 2522-2532

ปี พ.ศ.	สถานการณ์การค้าไทย	
	ภายในประเทศ	ต่างประเทศ
2522	<p>-ภาวะอุตสาหกรรมสิ่งทอทยอยฟื้นตัวในเกณฑ์ดี ในปีภาวะการผลิตเพิ่มขึ้นกว่าปี 2521 รวมทั้งราคาจำหน่ายโดยเฉลี่ยมีแนวโน้มสูงขึ้น และทางราชการได้วางนโยบายมาตรการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมสิ่งทอดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ยกเลิกการควบคุมการนำเข้าเส้นใยโพลีเอสเตอร์ เส้นด้ายโพลีเอสเตอร์ เส้นด้ายไนลอน และเส้นด้ายโพลีเอสเตอร์ หรือห้ยกเลิกการควบคุมราคาขายขึ้นและขอลงเส้นใยโพลีเอสเตอร์ เส้นด้ายโพลีเอสเตอร์ และเส้นด้ายไนลอน เนื่องจากมีแนวโน้มที่อาจเกิดปัญหาการขาดแคลนเส้นใยดังกล่าวในประเทศ 2. ประกาศกำหนดค่าธรรมเนียมพิเศษนำเข้าของเส้นด้ายโพลีเอสเตอร์ เส้นด้ายไนลอน ร้อยละ 10 เส้นใยโพลีเอสเตอร์ เส้นด้ายโพลีเอสเตอร์ยัด และเส้นด้ายไนลอนยัด ร้อยละ 30 เป็นเวลา 1 ปี 3. ประกาศกำหนดค่าธรรมเนียมพิเศษเส้นใยเรยอนนำเข้าเป็นร้อยละ 10 จากที่กำหนดเรียกเก็บในปีที่แล้วร้อยละ 20 หรือขึ้นกับคณะกรรมการควบคุมค่าขายขึ้นของเส้นใยเรยอนเพื่อจูงใจให้มีการผลิตในประเทศมากขึ้น 4. ยกเลิกการห้ามตั้งหรือขยายโรงงานหินปูน 5. ยกเลิกการห้ามตั้งและขยายโรงงานเส้นผ้าสำเร็จรูปสตรีโรงงานที่ขยายจะต้องมีเครื่องจักรเย็บผ้าไม่น้อยกว่า 30 เครื่อง 	<p>-การค้าส่งออก ขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยมีมูลค่าสูงกว่าปี 2521 ร้อยละ 25.5</p> <p>-การนำเข้า สูงกว่าปี 2521 ประมาณร้อยละ 5</p>
2523	<p>-ภาวะอุตสาหกรรมสิ่งทอในระยะครึ่งแรกของปีทรงตัวอยู่ในระดับใกล้เคียงกับปี 2522 ที่ผ่านมา แต่ครึ่งปีหลังได้รับผลกระทบเป็นลบ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมกันด้ายและทอผ้าซึ่งภาวะกระทบกระเทือนมีมากกว่าอุตสาหกรรมสิ่งทออื่น ๆ ตลอดจนปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบอุตสาหกรรมสิ่งทออื่น ๆ เนื่องจากการขาดแคลนเส้นใยเรยอนนำเข้าของไทยซึ่งต่ำกว่าประเทศอื่นและมีแนวโน้มที่จะเริ่มนำเข้าเส้นใยเรยอนจากต่างประเทศ</p>	<p>-การค้าส่งออก โดยส่วนรวมมีปริมาณเพิ่มขึ้น ยกเว้นอุตสาหกรรมสิ่งทอที่มีปริมาณการส่งออกลดลง เนื่องจากกลุ่มประเทศตลาดรวมยุโรปและแอฟริกาใต้ลดปริมาณการนำเข้าลงเนื่องจากปัญหาเศรษฐกิจในประเทศค้า ตรงกันข้ามกับกรณีเส้นผ้าสำเร็จรูปที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจากปี 2522 ถึงร้อยละ 38.5 ทั้งนี้เพราะมีผู้นำเข้ารายสำคัญของโลกเช่นสหรัฐอเมริกา ประเทศอุตสาหกรรมยุโรป ได้ลดโควตาการนำเข้าจากประเทศผู้ผลิตรายใหญ่ ซึ่งได้แก่ สหรัฐ อินเดีย และเกาหลีลงและหันมาเพิ่มโควตาให้แก่ประเทศไทย ผู้ผลิตรายย่อยซึ่งรวมทั้งประเทศไทย</p> <p>-การนำเข้า โดยส่วนรวมสูงกว่าปี 2522 เล็กน้อย ยกเว้นการนำเข้าเส้นใยเรยอนซึ่งมีปริมาณลดลงทั้งนี้เนื่องมาจากมาตรการกำหนดโควตาค่าธรรมเนียมพิเศษในปี 2522 ที่มีผลใช้บังคับอยู่</p>

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถานการณ์สิ่งทอไทย		
ปี พ.ศ.	ภายในประเทศ	ต่างประเทศ
2524	<p>-ภาวะอุตสาหกรรมสิ่งทอโดยส่วนรวมนับว่าไม่ขยายตัวในอัตราสูง ในด้านการผลิตเนื่องจากการส่งออกมีความคล่องตัวสูงมาก แต่ประกอบกับการส่วนใหญ่มีฐานะการดำเนินงานเลวลง เนื่องจากปัญหาอัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้นและผลกระทบจากการลดค่าเงินบาทเมื่อตอนกลางปี 2504 นอกจากนี้ภาวะตลาดสิ่งทอซบเซาโดยทั่วไปเพราะประชาชนมีอำนาจซื้อต่ำและตลาดชายแดนทั้งด้านติดกับประเทศลาวและกัมพูชายังถดถอย ประกอบกับเกิดการว่างเงินถึง ตัวอย่างรุนแรงและอัตราดอกเบี้ยสูง</p> <p>-ภาวะทออุตสาหกรรมสิ่งทอได้เปลี่ยนแบบนโยบายอุตสาหกรรมสิ่งทอที่ได้มีการห้ามตั้งและขยายโรงงานสิ่งทอทุกประเภทตั้งแต่ 10 มีนาคม 2521 ให้เปิดรับพิจารณาค่าของอัตราตั้งหรือขยายโรงงานผลิตเส้นใยประดิษฐ์ โรงงานทอใยโพลีเอสเตอร์สำเร็จ และ โรงงานผลิตเส้นใยสำเร็จรูปได้แต่ยังคงห้ามตั้งและขยายโรงงานปั่นด้ายและทอผ้าอยู่</p>	<p>-การส่งออก ขยายตัวเกินกว่าที่คาดการณ์ไว้และเป็นครั้งแรกที่ส่งออกได้เกินหนึ่งล้านบาท ลงกว่าปี 2523 ถึงร้อยละ 32.1 เนื่องมาจากผลของการปรับขึ้นค่าเงินบาทและตลาดในสหรัฐอเมริกาเริ่มกระเตื้องขึ้น รวมทั้งมีส่งออกได้ขยายตลาดใหม่ เช่น จีน อิรัก Kuwait ประกอบกับได้มีการห้ามส่งออกไปยังประเทศ ที่มีโควตาในเดือนสุดท้ายของปีมากขึ้น เนื่องจากมีส่งออกต้องการรักษาประสิทธิภาพส่งออกของตนเพื่อประโยชน์ในการชดเชยโควตาในปีต่อไป</p> <p>-การนำเข้า แม้ว่าตลาดภายในประเทศซบเซา แต่ปริมาณการนำเข้าของวัตถุดิบและสิ่งทอสสำเร็จรูปก็ยังมีขึ้นในอัตราสูง คือเพิ่มจากปีก่อนร้อยละ 22.8 ทั้งนี้เพราะมีการนำเข้าวัตถุดิบ เช่น ผ้า เพื่อนำมาผลิตเป็นเสื้อผ้าสำเร็จรูปเพื่อส่งออกจำนวนมาก</p>
2525	<p>-ภาวะอุตสาหกรรมสิ่งทอโดยทั่วไปได้ชะลอตัวลงมาก โดยการเพิ่มอัตราเพิ่มเพียงเล็กน้อยคือร้อยละ 3.8 แต่ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายและเส้นใยสำเร็จรูปยังคงขยายตัวเพิ่มขึ้น เพราะตลาดยังนิยมและดีทางการส่งออกซึ่งคือ สหภาพประชาคมเศรษฐกิจเอเซียและการส่งออกซึ่งคือ สหประชาชาติเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจซบเซาทั่วโลกและสถานการณ์การซื้อโดยทั่วไปทางด้านทอให้สินค้าคงคลังเป็นจำนวนมาก มีผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับภาวะการแข็งขึ้นค่อนข้างรุนแรงทั้งจากเงินแข็งในประเทศและจากการนำเข้า เพราะค่าจ้างต้องการระบายผลึกให้เร็วที่สุด นอกจากนี้ภาวะการตลาดซึ่งคงซบเซา เนื่องจากอำนาจซื้อของประชาชนส่วนใหญ่ยังคงถดถอยรวมทั้งการขึ้นค่าจ้าง และตลาดชายแดนโดยเฉพาะกัมพูชายังถดถอย</p>	<p>-การส่งออก ชะลอตัวลง คือเพิ่มขึ้นจากปี 2524 เพียงร้อยละ 11.3 เท่านั้น ทั้งนี้เพราะราคาตลาดในสหรัฐมีก้นต่อขยายไรก็ตามยังมีผลสิ่งทอต่างก็ขยายรวมถึงส่งออกสิ่งทอในภาคที่ลด ทั้งนี้เพราะปีนี้เป็นปีสุดท้ายของอาช้อัตราของโควตาฉบับเก่าระหว่างไทยกับกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจยุโรปและสหรัฐอเมริกา จึงต้องพยายามรักษาระดับการส่งออกของตนเพื่อประโยชน์ในการชดเชยโควตาโควตาการส่งออกภายในปีต่อไป</p> <p>-การนำเข้า ลดลงจากปี 2524 ร้อยละ 13.3 ทั้งนี้เพราะตลาดภายในประเทศและตลาดการส่งออกซบเซาลง การนำเข้าวัตถุดิบเพื่อนผลิตส่งออกจึงลดลง</p>
2526	<p>-ภาวะอุตสาหกรรมสิ่งทอโดยทั่วไปมีแนวโน้มดีขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2525 ที่ผ่านมา เนื่องมาจากภาวะตลาดในประเทศเริ่มมีแนวโน้มกระเตื้องขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจและอำนาจซื้อของประชาชนในประเทศเริ่มสูงขึ้น เพราะอัตราเงินเฟ้อได้ชะลอตัวลงและราคาวัตถุดิบเกษตรสำคัญเริ่มลดลง</p> <p>นอกจากนี้ยังมีความคล่องไวของเงินบาทไม่แข็งค่าลง ทำให้โรงงานที่มีการระดมตั้งอยู่ก่อนมากในปีที่ผ่านมาได้เริ่มขยายงานผลิตเพื่อชะลอผลึกให้กลับคืนสู่ระดับปกติ</p>	<p>-การส่งออก มีแนวโน้มชะลอตัวลงมาก เนื่องจากประสบปัญหาการแข็งขึ้นกับต่างประเทศและภาวะเศรษฐกิจในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจยุโรปยังไม่ฟื้นตัว ทำให้อำนาจซื้อของประเทศในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจยุโรปยังเป็นตลาดหลักของไทยตามค่าของเงินที่อ่อนตัวลง</p> <p>-การนำเข้า เพิ่มขึ้นจากปี 2525 ร้อยละ 14.8 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าของโรงงานผลิตเส้นใยสำเร็จรูปเพื่อการส่งออกเป็นส่วนใหญ่</p> <p>-ประเทศไทยมีการเจรจาข้อตกลงการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศฉบับใหม่รวม 2 ฉบับ คือ กับสหรัฐอเมริกา และกับประชาคมเศรษฐกิจยุโรป</p>

ปี พ.ศ.	สภาพการค้าของไทย	
	ภายในประเทศ	ต่างประเทศ
2527	<p>-ภาวะอุตสาหกรรมสิ่งทอมีแนวโน้มขยายตัวอยู่ในเกณฑ์ดี โดยเฉพาะการผลิตเพื่อส่งออก โดยมีปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.9 จากปี 2526 แต่ภาวะการค้าภายในประเทศมีปริมาณการขายและผลกำไรลดลง เพราะผลกระทบจากมาตรการควบคุมเงินเชื่อของทางการในช่วงครึ่งแรกของปี รวมทั้งการเปิดพรมแดนด้านนิรโทษและภาษีซื้อทางด้านหน้าและมาเลเซียที่อ่อนตัวลง</p>	<p>-การค้าส่งออกมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจากปี 2526 ถึงร้อยละ 93.4 ซึ่งเป็น การเพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ์สิ่งทอเกือบทุกประเภท ยกเว้นผลิตภัณฑ์เส้นใยประดิษฐ์ เนื่องจากการแข่งขันยี่สิบราคาของ ประเทศคู่แข่งสำคัญไม่ได้ แต่สำหรับเสื้อผ้าสำเร็จรูปมีอัตราขยายตัวสูงมากทั้งนี้เพราะภาวะตลาดโลกโดยทั่วไปไม่จมใล โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาที่มีการฟื้นตัวและผลจากการที่ สหรัฐอเมริกามีปัญหาการเจรจาการค้าสิ่งทอกับสาธารณรัฐ ประชาชนจีนที่ยังหาข้อยุติไม่ได้ ทำให้ผู้นำเข้าหันมานำเข้า จากประเทศในเอเชียรวมทั้งประเทศไทยแทน</p> <p>-การนำเข้าเพิ่มขึ้นทุกประเภทโดยเพิ่มจากปีก่อนร้อยละ 22.0 ส่วนสินค้าสำคัญเนื่องมาจากการนำเข้าวัตถุดิบคือผ้าเพื่อผลิต เพื่อเสื้อผ้าสำเร็จรูปเพื่อการส่งออก</p> <p>-เนื่องจากการส่งออกของไทยในปีขยายตัวมาก สหรัฐอเมริกาจึงได้ดำเนินมาตรการกีดกันในรูปแบบของการ ให้อำนาจ CVD สิ่งทอไทย เมื่อกลางกุมภาพันธ์ 2527 ทำให้ สิ่งทอไทยต้องเสียภาษี CVD เพิ่มขึ้นจากอัตราภาษีนำเข้าปกติ แต่ผู้ส่งออกของไทยได้ยื่นขอทำ Suspension Agreement กับสหรัฐอเมริกาโดยยื่นขอที่จะไม่ยอมรับ สิทธิประโยชน์ใด ๆ ที่สหรัฐอเมริกาถือว่าเป็นมาตรการ อุดหนุนจากทางการไทย เช่น การขอ Export Packing Credit โดยวิธีตราดอกเบี้ยต่ำ จึงทำให้การนำเข้าสิ่งทอ ของไทยไม่ต้องเสียภาษี CVD</p>
2528	<p>-ภาวะอุตสาหกรรมสิ่งทอของอุตสาหกรรมสิ่งทอมีภาวะการ ผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.4 ค่าเฉลี่ยต่ำสุดเพราะภาวะ เศรษฐกิจซบเซาและอำนาจการซื้อในประเทศลดลง รวมทั้งการค้าขายและหนี้สินไม่ฟื้นตัว โดยเฉพาะด้านออโต้- ประเทศ นอกจากนี้สถานการณ์ด้านค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้น จึงหด ศึก ซึ่งเป็นแรงกดดันการค้าขายและหนี้สินสำคัญได้ทยอยระงับลง หรือจากสถานการณ์ธุรกิจของบริษัทมหาชนนำได้ประกาศ ยกเลิกเงินจำตัก</p>	<p>-การค้าส่งออก มีมูลค่าเพิ่มขึ้นโดยเพิ่มจากปีก่อนถึงร้อยละ 27.4 ซึ่งมีอัตราเพิ่มสูงจาก</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การปรับค่าเงินบาทเมื่อปลายปี 2517 ทำให้ค่าเงินบาทมี แข็งงขึ้นของสิ่งทอไทยดีขึ้น 2. ผู้ส่งออกพยายามขยายการค้าส่งออกไปยังตลาดนอกตลาดเดิม มากขึ้น 3. ผู้ส่งออก เริ่มปรับตัวให้สอดคล้องกับตลาดที่มีมูลค่าสูงจากทั่วโลก โดยสิ่งทอที่มีราคาแพงแทนสินค้าที่มีราคาต่ำมากขึ้น <p>-การนำเข้า โดยคู่ขนานเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะเส้นใยประดิษฐ์ มีมูลค่านำเข้าเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 90.5 แต่การนำเข้าด้วย ผ้าผืนและเสื้อผ้าสำเร็จรูปลดลง เนื่องจากความต้องการของ ตลาดโลกหดลงและผู้ส่งออกแต่ละประเทศหันมาใช้ผ้าขนและผ้า ฝ้ายผลิตในประเทศของตน รวมทั้งเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทย สามารถผลิตสินค้าที่มีคุณภาพและความสวยงามทัดเทียม ต่างประเทศ</p> <p>-เนื่องจากการส่งออกของไทยขยายตัวมากขึ้นตั้งแต่ปี 2527 เป็นต้นมา ทำให้สหรัฐอเมริกาดำเนินมาตรการกีดกันสิ่งทอ จากไทยเพิ่มขึ้น คือ มีการระงับการนำเข้าเสื้อผ้าสำเร็จรูป จากไทย (Embargo) ตั้งแต่ 8 ตุลาคม 2528 ถึง 31 ธันวาคม 2528 โดยอ้างว่าไทยส่งเสื้อผ้าสำเร็จรูปเข้า สหรัฐอเมริกาเกินกว่าโควตาก็ได้ตกลงกัน และสามารถ</p>

		สถานการณ์สิงคโปร์	
ปี พ.ศ.		ภายในประเทศ	ต่างประเทศ
			<p>หาความตกลงกันได้จึงได้ยกเลิกการระงับการนำเข้า (Embargo) เลื่อนำสำเนาแจ้งรับจากไทยตั้งแต่ 1 ธันวาคม 2528 เป็นต้นไป</p> <p>-ประเทศไทยได้ตกลงการค้าระหว่างประเทศฉบับใหม่กับสหรัฐอเมริกาแทนฉบับเก่าที่เดิมบับเก่ายังไม่หมดอายุ ทั้งนี้เพราะได้มีการเจรจายกเลิกมาตรการระงับการนำเข้า (Embargo) ซึ่งข้อตกลงดังกล่าวมีผลคือสหรัฐอเมริกาขอมยกเลิกมาตรการระงับการนำเข้า (Embargo) ไว้ขึ้น ทำให้ไทยส่งสิงคโปร์ขชายสหรัฐอเมริกาได้เร็วกว่ากำหนด 1 เดือน คือ 1-31 ธันวาคม 2528 และปริมาณสิงคโปร์ที่ไทยส่งไปขายเกินข้อตกลง (Over Shipments) ในปี 2527 และ 2528 จำนวน 23 ล้านตารางหลานัน สหรัฐอเมริกายอมให้หักจากโควต้าปี 2529 2530 และ 2531 จำนวน 3, 8 และ 12 ล้านตารางหลานตามลำดับ แทนที่จะหักในปี 2529 เพียงปีเดียว ช่วยให้ผลกระทบที่ต่ออุตสาหกรรมสิงคโปร์ไทยไม่รุนแรงนัก แต่อย่างไรก็ตามข้อตกลงฉบับนี้มีข้อเสียคือทำให้เครื่องนึ่งห่อสำเร็จรูปจากไทยมีรายการที่ควบคุมโควต้าเพิ่มมากขึ้น และรายการเครื่องนึ่งห่อสำเร็จรูปที่จำหน่ายปริมาณแน่นอน 20 รายการนั้นมีโควต้ารวม 101.52 ล้านตารางหลาน แต่ข้อตกลงฉบับใหม่ของไทยต้องส่งสินค้าเครื่องนึ่งห่อที่มีและไม่มีโควต้าได้ลงตลาดเพียง 95.05 ล้านตารางหลาน ทำให้โอกาสการส่งออกเกินโควต้ารวมเมื่อผูกมัดและนับจะมีการส่งออกสินค้านอกโควต้าก็อาจกระทบต่อการส่งออกสินค้าในโควต้าได้ นอกจากนี้ยังทำให้การส่งออกผลิตภัณฑ์ที่ทางสหรัฐขาดมีการจำกัดปริมาณส่งออก ในปี 2529 2530 และ 2531 ซึ่งไม่เคยกำหนดมาก่อน</p>
-2529	<p>-ภาวะอุตสาหกรรมสิงคโปร์โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์ ทรหดและมีการจำหน่ายสิงคโปร์เกือบหมดประเทศมีการขยายตัวเนื่องจากอัตราดอกเบี้ยมีแนวโน้มลดลง ประกอบกับราคาน้ำมันที่ลดลง ทำให้ยานพาหนะของตลาดสูงขึ้นจนทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนสินค้าภายในประเทศและราคาเส้นด้ายพุ่งสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว จนทำให้สมาคมทอผ้าไทยต้องร้องเรียนขอความช่วยเหลือจากทางการ</p>		<p>-การส่งออกเพิ่มขึ้นเกือบหมดสินค้า ยกเว้นโยประคียบและโยน้าย โดยมีมูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 32.1</p> <p>-การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 24.2 ส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าผลิตภัณฑ์ผ้าและผลิตภัณฑ์ผ้า</p> <p>-ประเทศไทยมีการเจรจาต่ออายุความตกลงการค้าระหว่างประเทศ 3 ประเทศ คือ จีน แคนาดา และนอร์เวย์ ซึ่งผลเจรจาระหว่างจีนและแคนาดาเป็นประโยชน์มากขึ้น เพราะได้รับอัตราเพิ่มและความยืดหยุ่นมากขึ้น แต่สำหรับแคนาดาไทยเป็นฝ่ายเสียประโยชน์เมื่อเทียบกับข้อตกลงฉบับเดิม เพราะมีรายการที่ควบคุมโควต้ามากขึ้น รวมทั้งอัตราเพิ่มและความยืดหยุ่นลดลง</p> <p>-วันที่ 21-31 กรกฎาคม 2529 มีการเจรจาลดอัตราข้อตกลงการค้าระหว่างประเทศ (GATT) ฉบับที่ 8</p>

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ปี พ.ศ.	สถานการณ์พืชไทย	
	ภายในประเทศ	ต่างประเทศ
2530	<p>- การส่งออกอาหารรวมทั้งภายในประเทศเพิ่มขึ้นมาก เนื่องจากกำลังซื้อของประชาชนในประเทศดีขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจและผลของการส่งเสริมให้เป็นปีการท่องเที่ยว รวมทั้งผลจากการส่งออกที่ดีเกินความคาดหมาย และมีการปรับปรนนโยบายเกี่ยวกับอุตสาหกรรมปศุสัตว์และหอยน้ำจืด โดยกระทรวงอุตสาหกรรมได้เปิดรับพิจารณาการขอผูกขาดจัดตั้งและขยายโรงงานปศุสัตว์และหอยน้ำจืดตั้งแต่วันที่ 30 พฤษภาคม 2530 รวมทั้งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้เปิดรับคำขอลงเสริมกิจการปศุสัตว์และหอยน้ำเพื่อการส่งออกด้วย นอกจากนี้ยังมีการประกาศใช้ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศกับประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย พ.ศ. 2530 และระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศกับประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย พ.ศ. 2530 แทนระเบียบเก่า</p>	<p>- การส่งออกอยู่ในภาวะนิ่งงันมากซึ่งถือเป็นปีทองของการส่งออกสิ่งของ โดยสามารถส่งออกได้มีมูลค่าสูง เป็นประวัติการณ์ โดยมีมูลค่ามากกว่าปีก่อนร้อยละ 55.4 ทั้งนี้เพราะสถานการณ์เศรษฐกิจโดยทั่วไปดี มีความต้องการสิ่งของในตลาดต่างประเทศสูง และค่าเงินของประเทศคู่ค้าที่สาคัญ เช่น ไต้หวัน เกาหลี ได้แข็งขึ้นมาก ทำให้ความสามารถในการแข่งขันด้านตลาดของสิ่งของไทยดีขึ้น รวมทั้งด้านความร่วมมือของภาคธุรกิจและเอกชนในการขยายตลาดและปรับปรุงการผลิตและคุณภาพของสินค้า นอกจากนี้ยังเป็นเพราะผู้ส่งออกพยายามส่งออกเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาจากการใช้มาตรการการระบบ Export-oriented ในปี 2531 ด้วยในด้านการใช้โควตาของตลาดข้อตกลงได้มีการใช้โควตาได้ร้อยละ 80 ของปริมาณที่ได้รับ</p> <p>- การนำเข้าเพิ่มมากขึ้นจากปีแล้วร้อยละ 56.7 เนื่องจากการส่งออกของไทยดีมากขึ้น จึงมีการนำเข้าวัตถุดิบเพื่อการผลิตส่งออกมากขึ้น</p> <p>- ประเทศไทยได้เจรจาต่ออายุความตกลงสี่เหลี่ยมระหว่างประเทศ 1 ประเทศ คือ สวิตเซอร์แลนด์ ซึ่งผลเจรจาไทยได้ประโยชน์มากขึ้นเพราะมีอัตราเพิ่มและความยืดหยุ่นในโควตาเพิ่มขึ้น</p>
2531- ครึ่งปีแรก ของปี 2532	<p>ตลอดปี 2531 จนถึงครึ่งปีแรกของปี 2532 การส่งออกอาหารรวมทั้งไทยโดยส่วนรวมยังคงค่อนข้างนิ่งงัน เนื่องจากสาเหตุสำคัญคือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ภาวะเศรษฐกิจโดยทั่วไปมีแนวโน้มชะลอตัวเนื่องจากปัญหาหนี้ 2. การส่งออกสินค้าเกษตรส่วนใหญ่ยังคงขยายตัวอย่างช้าๆ เนื่องจากความสามารถขยายตลาดไปยังตลาดใหม่ ๆ ได้ไม่มากนัก 3. ความต้องการในประเทศมีแนวโน้มชะลอตัวจากที่รัฐบาลได้ประกาศนโยบายการเปลี่ยนผ่านระบบเงินบาทเป็นเงินตราต่างประเทศ 4. มีการลงนามเพื่อจัดตั้งและขยายกำลังการผลิตสินค้าเกษตรสิ่งของต่าง ๆ เพิ่มขึ้น มีตั้งแต่กระทรวงอุตสาหกรรมได้เปิดรับพิจารณาการขอผูกขาดจัดตั้งหรือขยายโรงงานปศุสัตว์และหอยน้ำจืดใหม่ เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2530 และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้เปิดให้การส่งเสริมกิจการปศุสัตว์และหอยน้ำการผลิตเป็นนโยบายส่งเสริมและกิจการผลิตเนื้อสัตว์สำเร็จรูปเพื่อส่งออกเฉพาะบางผลิตภัณฑ์ซึ่งได้ประกาศเป็นนโยบาย ๆ เป็นผล สหกรณ์การเกษตรค้าสิ่งของ 	<p>- การส่งออกสิ่งของของไทยในปี 2531 ปรากฏว่าการส่งออกยังคงขยายตัวในเกณฑ์สูง แต่มีแนวโน้มลดลงจากปี 2530 อย่างน่าสังเกต โดยมีมูลค่าส่งออกทั้งสิ้น 58,626.5 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.7 ต่ำกว่าอัตราเพิ่มร้อยละ 55.4 ในปี 2530 เนื่องจากการส่งออกไปยังประเทศในกลุ่มตลาดที่มีการกำหนดโควตาชะลอตัวลงมาก โดยเฉพาะการส่งออกไปยังสหราชอาณาจักรที่มีมูลค่าเพียง 9,503.5 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 0.5 ทั้งนี้เป็นเพราะมีข้อจำกัดเกี่ยวกับปริมาณโควตาที่ได้รับ และผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงระบบหักอัตราภาษีศุลกากรเป็นอัตราโมโนโตรี หากให้สิ่งของไม่เพียงมีโควตาหลายรายการต้องอยู่ในข่ายการกักตุนโควตา ส่วนการส่งออกไปยังกลุ่มตลาดที่ไม่มีการกำหนดโควตายังคงขยายตัวมากขึ้น เนื่องจากสามารถหาตลาดใหม่ได้เพิ่มมากขึ้น ตลาดสำคัญในกลุ่มนี้ได้แก่ ซาอุดีอาระเบีย ญี่ปุ่นและสิงคโปร์ โดยเฉพาะญี่ปุ่นมีการนำเข้าสิ่งของเป็นมูลค่ารวมเพิ่มขึ้นอย่างน่าสังเกตที่กว่าเท่าตัว ซึ่งจากแนวโน้มการส่งออกดังกล่าวมีแนวโน้มให้สัดส่วนมูลค่าการส่งออกไปยังตลาดที่ไม่มีการกำหนดโควตากับส่วนที่เกินกว่าสัดส่วนมูลค่าการส่งออกไปยังตลาดที่มีการกำหนดโควตา คือ จากสัดส่วนร้อยละ 46 : 54 เป็นร้อยละ 51 : 49</p>

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ปี พ.ศ.	สภาพทางสิ่งของไทย	
	ภายในประเทศ	ต่างประเทศ
	<p>ในพระศตวรรษโดยทั่วไปในช่วงปี 2531 จนถึงครึ่งแรกปี 2532 มีแนวโน้มปริมาณการนำเข้าของโรงงานส่วนใหญ่มีมูลค่าเพิ่มขึ้นเฉลี่ยประมาณร้อยละ 10-20 เนื่องจากตลาดยังคงมีอำนาจซื้อสูง และมีสินค้าที่ส่งออกบางชนิด เช่น เส้นด้ายทอผ้า ได้รับผลดีจากการที่กลุ่มโรงงานปั่นด้ายในประเทศเกาหลีใต้และไต้หวันประสบปัญหาต้นทุนการผลิตสูงจนค่าเงินพอร์ทดอลลาร์แข็งขึ้นจนเกินขีดความสามารถส่งออก ทำให้มีกำไรในประเทศที่เคยนำเข้าเส้นด้ายมาใช้ต้องหันมาใช้เส้นด้ายจากในประเทศแทน นอกจากนี้ การค้าสิ่งทอตามแนวชายแดนไทยก็มีแนวโน้มขยายตัวมากขึ้นด้วย</p> <p>นอกจากนี้ในปี 2531-2532 ได้มีนโยบายและมาตรการลดอุปสรรคทางการค้าที่สำคัญคือคณะกรรมการส่งเสริมการค้าลงพื้นที่ออกประชาสัมพันธ์การค้าเสรีและการส่งเสริมกิจการปั่นด้าย ทอผ้า กัญญาเป็นการชั่วคราวตั้งแต่ 13 กรกฎาคม 2531 เป็นต้นไป</p>	<p>สภาพการส่งออกในช่วงครึ่งแรกของปี 2532 ปรากฏว่าสิ่งของส่งออกโดยส่วนรวมยังไปได้ดี มูลค่ารวมแนวโน้มลดต่ำลง เนื่องจากมีการแข่งขันกันส่งออกมาก ในเขตตลาดสำคัญ เช่น สหรัฐอเมริกา และหลายประเทศในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจยุโรปเริ่มมีแนวโน้มซบเซา โดยจากข้อมูลเบื้องต้นในช่วงไตรมาสแรกปี 2532 สิ่งออกสิ่งของได้เป็นมูลค่า 15,344 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันปีก่อนหน้าร้อยละ 15.5 โดยราคาส่งออกเฉลี่ยลดลงร้อยละ 3 คาดว่าตลอดทั้งปีการส่งออกจะยังมีมูลค่าประมาณ 68,000-70,000 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นจากปี 2531 ในระดับประมาณร้อยละ 16-20</p> <p>-การนำเข้าสิ่งของของปี 2531 มีมูลค่ารวม 20,194.4 ล้านบาท (รวมฝ้ายบดซึ่งนำมาใช้ผลิตเส้นด้ายผ้า) เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 15.5 โดยประเทศสิ่งทอที่มีการนำเข้าเพิ่มขึ้นได้แก่เส้นด้ายและผ้าผืนเพื่อใช้ในการผลิตสิ่งทอเพื่อการส่งออกเป็นส่วนใหญ่</p> <p>-ประเทศไทยได้มีการเจรจาข้อตกลงการค้าสิ่งทอกับออสเตรเลียฉบับใหม่ซึ่งมีผลบังคับใช้ 1 พฤษภาคม 2532-31 ธันวาคม 2534</p>

ที่มา : สืบจาก ธนาคารแห่งประเทศไทย ฝ่ายวิชาการ หน่วยอุตสาหกรรม สำนักงานธุรกิจและอุตสาหกรรม 0 2522-ปี 2532 (กรุณาเพิกถอน : ธนาคารแห่งประเทศไทย).

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากภาวะการณ์และสถานการณ์การส่งออกสินค้าสิ่งทอของไทยในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่าการส่งออกสิ่งทอของไทยในระยะหลังต้องพบกับปัญหาและอุปสรรคมากมาย เช่น การแข่งขันระดับโลก การกีดกันทางการค้าในรูปแบบต่าง ๆ โดยเฉพาะการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูป แต่อย่างไรก็ตามประเทศไทยก็ยังสามารถแก้ไขวิกฤตการณ์และดำเนินกิจการส่งเสริม สนับสนุนการส่งออกสินค้าสิ่งทออย่าง เด็ดเดี่ยวเสมอด้วยความร่วมมือกันของทั้งทางภาครัฐบาลและเอกชน ในด้านของภาคเอกชนนั้น ได้มีการรวมกลุ่มกันอย่างเพียวแน่นระหว่างผู้ส่งออกหรือจัดตั้งเป็นสมาคมต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนช่วยเหลือผู้ส่งออกสินค้าสิ่งทอ รวมทั้งสนับสนุนในด้านข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ แก่ทางราชการอันจะเป็นประโยชน์แก่วงการค้าสิ่งทอของไทย ตลอดจนได้คำปรึกษาหารือแก่ทางราชการ ในกรณีต่าง ๆ เช่น การจัดสรรโควตาการส่งออกสินค้าสิ่งทอและมาตรการต่าง ๆ ที่จะสนับสนุนหรือส่งเสริมการอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย

สำหรับ ในด้านของภาครัฐบาลนั้นก็ได้ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ส่งออกสิ่งทอไทยหลายมาตรการด้วยกัน ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้²

1. การส่งเสริมการลงทุน

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ได้ในสิ่งจูงใจแก่นักลงทุนภายใต้ขอบเขตกฎหมายส่งเสริมการลงทุน โดยโรงงานที่ได้รับการส่งเสริมจากสำนักงานดังกล่าวจะได้รับยกเว้นการเก็บภาษีเงินได้ตั้งแต่ 2 ปีถึง 8 ปี สำหรับโรงงานที่ได้รับการส่งเสริมในการผลิตเพื่อส่งออกโดยตรงจะได้รับสิ่งจูงใจดังนี้²

1.1 ได้รับอนุญาตลดค่าตัวเครื่องเป็นช่วงเมื่อ มีสถานประกอบการคู่สมรสและบุคคลซึ่งอยู่ในอุปการะของบุคคลทั้งสองประเภทนี้เข้ามาในราชอาณาจักรได้ ตามจำนวนและกำหนดระยะเวลาที่อยู่ในราชอาณาจักร ทำกิจกรรมการพิจารณาเพิ่มสมควรถือ

1.2 ให้ลดค่าตัวที่เป็นช่วงเมื่อ หรือมีสถานประกอบการที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรได้รับอนุญาตทำงานเฉพาะด้านหนึ่งหน้าที่การทำงานที่คณะกรรมการใช้ความเพิ่มชอบ ตลอดระยะเวลาเท่าที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร

1.3 ได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าและภาษีการค้าสำหรับเครื่องจักร

1.4 ในกรณีที่ผู้ได้รับการส่งเสริมหรือเครื่องจักรที่ผลิตหรือประกอบในราชอาณาจักร ให้มีผลิตภัณฑ์หรือประกอบหรือมีฐานะเครื่องจักรนั้น ได้รับยกเว้นภาษีการค้า

1.5 ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าและภาษีการค้าสำหรับวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นที่ต้องนำเข้ามาจากต่างประเทศ เพื่อใช้ในการผลิตเพื่อการส่งออก

1.6 ในกรณีที่ได้รับการส่งเสริมที่ขาดคุณสมบัติหรือมีกำเนิดในราชอาณาจักร ให้ผลิตภัณฑ์นั้นสามารถได้รับยกเว้นภาษีการค้าเป็นเวลา 5 ปี นับแต่วันใช้สิทธิครั้งแรก

1.7 ได้รับอนุญาตให้หักเงินได้พึงประเมินเป็นจำนวนเท่ากับร้อยละห้าของรายได้นี้ หักขึ้นจากปีก่อนจากการส่งออกเป็นระยะเวลาสี่ปีนับแต่วันที่มีรายได้จากการประกอบกิจการนั้น

1.8 ได้รับอนุญาตให้นำเข้าหรือส่งเงินออกนอกราชอาณาจักรเป็นเงินตราต่างประเทศ หักขึ้นจากรายได้จากการส่งออกของปีนั้น ๆ จะต้องไม่ต่ำกว่ารายได้จากการส่งออกเฉลี่ยของสามปีย้อนหลัง ยกเว้นสองปีแรก

ทั้งนี้ โรงงานผู้ผลิตสิ่งทอจะ ได้รับสิทธิและประโยชน์ตามที่กำหนดในปี 2516 จะต้องเป็นโรงงานที่ผลิตแล้วส่งออกไม่น้อยกว่าร้อยละ 65 ของการผลิตทั้งหมด

2. การคืนเงินและลดหย่อนภาษีอากร

โรงงานผู้ผลิตสิ่งทอทั้งที่ได้รับและไม่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจะได้รับการยกเว้นการเรียกเก็บอากรขาเข้า ภาษีการค้าและภาษีเทศบาลในการนำเข้าวัตถุดิบด้วย นับตั้งแต่เดือนธันวาคม 2515 เป็นต้นมา รัฐบาลได้คืนภาษีขาเข้าวัตถุดิบให้แก่ผู้ส่งออกภายในหนึ่งปีหลังจาก ผู้ส่งได้สำเนาได้ส่งออกไปแล้ว ผู้ส่งออกสามารถขอคืนเงินภาษีได้จากกรมศุลกากรหรือสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ในการขอคืนเงินภาษีผู้ผลิตหรือผู้ส่งออกจะต้องแสดงหลักฐานการส่งออก และการใช้วัตถุดิบในการผลิตซึ่ง โดยปกติแล้ว เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลจะมีสูตรในการคำนวณในการคืนเงินค่าอากรแล้ว ในการนี้ปรากฏว่าวัตถุดิบที่นำเข้าที่ใช้ในการผลิตน้อยกว่าการคำนวณจากสูตร ก็จะได้รับคืนเงินภาษีเท่ากับที่ใช้ไปจริง ในการใช้วัตถุดิบในประเทศเพื่อผลิตสินค้าเพื่อส่งออกก็จะได้รับภาษีคืนเท่ากับ และรัฐบาลจะคืนให้ในลักษณะของบัตรภาษีและบัตรภาษีนี้ก็สามารถนำไปเสียภาษีได้ภายใน 3 ปี

สำหรับอุตสาหกรรมผู้ผลิตเพื่อส่งออกแล้ว ปรากฏว่าอุตสาหกรรมสิ่งทอได้รับการคืนเงินภาษีมากที่สุด ยกตัวอย่างเช่น ในปี 2520 ได้รับการคืนเงินภาษีทั้งสิ้น 117.6 ล้านบาท หรือร้อยละ 71.7 ของการคืนเงินภาษีทั้งหมด ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า การคืนเงินภาษีดังกล่าวเป็น สิ่งจูงใจที่รัฐบาลให้แก่ผู้ส่งออกสิ่งทอมากกว่ามาตรการอย่างอื่น

3. อัตราส่วนลดค่าตีมูลค่า

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้รับช่วงซื้อลดค่าตีมูลค่าใช้เงินจากธนาคารพาณิชย์ในอัตราร้อยละ 11 ต่อปี ในขณะที่ธนาคารพาณิชย์คิดอัตราส่วนลดค่าตีมูลค่าร้อยละ 13 ต่อปีจากผู้ส่งออก (ปรับปรุงล่าสุดเมื่อปลายปี 2529) นอกจากธนาคารแห่งประเทศไทยที่ให้หามา

ช่วยเหลือต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอแล้วยังมีสถาบันการเงินเอกชน คือบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทยที่ให้อำนาจเงินกู้ในการลงทุนด้านอุตสาหกรรม และให้ความช่วยเหลือต่อการลงทุนใน อุตสาหกรรมส่งออก ซึ่งอุตสาหกรรมสิ่งทอนับเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งซึ่งได้รับเงินกู้จากสถาบัน การเงินดังกล่าวเป็นจำนวนมาก

4. การลดหย่อนค่ากระแสไฟฟ้า

นอกจากการให้สิ่งจูงใจที่สำคัญ 3 ประการต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอดังกล่าวแล้ว สิ่ง จูงใจที่อุตสาหกรรมดังกล่าวได้รับอีกประการหนึ่งคือการลดหย่อนค่ากระแสไฟฟ้าซึ่งได้รับใน อัตราร้อยละ 3.33 อย่างไรก็ตาม โรงงานที่ผลิตเสื้อผ้าเพื่อส่งออกไม่ได้รับประโยชน์มากนัก จากมาตรการดังกล่าวเนื่องจากค่าใช้จ่ายในช่วงนี้เป็นค่ากระแสไฟฟ้าที่น้อยมากในส่วนที่คิดเป็น ต้นทุน การผลิตทั้งหมด

ตลาดส่งออกสินค้าสิ่งทอของไทยและประเทศคู่แข่ง

1. ตลาดส่งออกสิ่งทอของไทยแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1.1 ตลาดส่งออก (มีโควตา) เป็นตลาดที่มีการกำหนดโควตาในการ ส่งออกสิ่งทอไว้ ได้แก่ ประชาคมเศรษฐกิจยุโรป สหรัฐอเมริกา แคนาดา นอร์เวย์ สวีเดน ฟินแลนด์ และออสเตรเลีย ซึ่งในการส่งออกสิ่งทอไปยังประเทศดังกล่าว จะต้องอยู่ภายใต้การ จัดสรรโควตาของรัฐ

1.2. ตลาดนอกโควตา (ไม่มีโควตา) เป็นตลาดที่ไม่มีการกำหนดโควตา ในการส่งออกสิ่งทอ นับเป็นตลาดใหญ่ที่มีอัตราการขยายตัวสูง ได้แก่ ประเทศในตะวันออกกลาง ซึ่งเป็นตลาดสำหรับสินค้าที่มีคุณภาพต่ำกว่ายุโรปและอเมริกา และตลาดเอเชียที่สำคัญ เช่น สิงคโปร์ ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น มาเลเซีย นอกจากนี้ยังมีประเทศในแอฟริกา ออสเตรเลียและ แปซิฟิก

โดยมีสัดส่วนการส่งออกไปยังตลาดส่งออกและตลาดนอกโควตา แสดงได้ ดังตารางที่ 4.3

ศูนย์วิทยุโทรพยากรณ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.3

แสดงสัดส่วนการส่งออกสินค้าสิ่งทอ ไปยังตลาดข้อตกลงและตลาดนอกข้อตกลง
ระหว่างปี 2527-2531

ตลาดส่งออก	2527(%)	2528(%)	2529(%)	2530(%)	2531(%)
ตลาดข้อตกลง	67.8	61.8	55.1	54.2	53.8
ตลาดนอกข้อตกลง	32.2	38.2	44.9	45.8	46.2

ที่มา : กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์, กรมศุลกากร, ธนาคารแห่งประเทศไทย

1.1 ตลาดข้อตกลง (มีโควตา)

ตลาดข้อตกลงนี้ ได้แก่ ประชาคมเศรษฐกิจยุโรป สหรัฐอเมริกา สวีเดน นอร์เวย์ แคนาดา ฟินแลนด์ และออสเตรเลีย ในจำนวนการส่งออกในตลาดข้อตกลงสูงสุด 3 อันดับแรก คือ สหรัฐอเมริกา ประชาคมเศรษฐกิจยุโรป และแคนาดา

1.2 ตลาดนอกข้อตกลง (ไม่มีโควตา)

ตลาดนอกข้อตกลงส่วนใหญ่เป็นตลาดในเอเชียและตะวันออกกลาง ซึ่งส่งออกคิดเป็นร้อยละ 72 ของที่ส่งออกไปยังตลาดนอกข้อตกลงทั้งสิ้น การส่งออกผลิตภัณฑ์สิ่งทอสำหรับเสื้อผ้าสำเร็จรูปนั้น เนื่องจากไทยผูกพันด้วยโควตาในตลาดข้อตกลง ทำให้ผู้ส่งออกของไทยหันมาค้าขายกับตลาดนอกข้อตกลงมากขึ้น โดยเฉพาะตลาดที่สำคัญได้แก่ ตะวันออกกลาง (ซาอุดีอาระเบีย สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ อเวต) เอเชีย (สิงคโปร์ ญี่ปุ่น อังกฤษ) และออสเตรเลีย ซึ่งตลาดเหล่านี้เข้าจากไทยเพิ่มขึ้น สำหรับตลาดแอฟริกาแม้ว่ามูลค่ารวมจะลดลง แต่ประเทศสำคัญในตลาดนี้เข้าเพิ่มขึ้น ได้แก่ ไคโกล และโมจิเรีย เป็นต้น ดังนั้นแนวโน้มการส่งออกในตลาดนอกข้อตกลงยังคงเข้มแข็ง โดยเฉพาะเสื้อผ้าต่อไม่อีก สำหรับกาส่งออกหัวไม้กั้นนาฬิกาไปยังสหภาพการขยายตัวของภาวะการค้าสิ่งทอของโลกที่ขยายตัวออกไป ตลาดนอกข้อตกลงของไทยสำหรับสินค้าไม้กั้นนาฬิกาที่สำคัญได้แก่ ตะวันออกกลาง (บังคลาเทศ สหรัฐอาหรับ อิมิเรตส์) เอเชีย (สิงคโปร์ ญี่ปุ่น อังกฤษ) และออสเตรเลีย เป็นต้น คาดว่าในปี 2533 ตลาดนอกข้อตกลงจะนำเข้าจากไทยเพิ่มขึ้นอันเป็นผลมาจากภาวะอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูปในตลาดโลกที่คาดว่าจะขยายตัวออกไป

โดยสรุปแล้วการค้าสิ่งทอไปตลาดนอกหรือกลางคาดว่าจะขายตัวได้มาก โดยเฉพาะในประเทศแถบตะวันออกกลางจะเป็นตลาดที่มีศักยภาพ รวมทั้งตลาดในเอเชีย เช่น ญี่ปุ่น และในออสเตรเลีย ซึ่งคาดว่าจะส่งผลให้การส่งออกสินค้าสิ่งทอของไทยในอนาคต มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

2. ประเทศคู่แข่งชั้นในการส่งออกสิ่งทอของไทย

ประเทศคู่แข่งชั้นส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมสิ่งทอที่สำคัญของไทย ได้แก่ ไต้หวันและเกาหลี ซึ่งมีสัดส่วนเปรียบเทียบในด้านต่าง ๆ กับอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.4

แสดงสัดส่วนการเปรียบเทียบในด้านต่าง ๆ ของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยและประเทศคู่แข่งชั้น

	ไทย	ไต้หวัน	เกาหลี
1. จำนวนชนกนบนั้ด้าย	1	2.3	2.4
2. การส่งออกเส้นไหมและด้าย	1	16.2	12.0
3. เครื่องทอและกัก	1	1.1	3.2
4. การส่งออกผ้า	1	8.7	7.6
5. การส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูป	1	5.0	6.2
6. การส่งออกไปประเทศที่มีโควต้า	1	4.4	6.0
7. การส่งออกทั้งหมด	1	6.2	6.9

ที่มา : เอกสารประกอบ "นโยบายการส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรมสิ่งทอ" สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

จากตารางเปรียบเทียบข้างต้นจะเห็นว่าอุตสาหกรรมสิ่งทอของไทยมีสัดส่วนในอุตสาหกรรมสิ่งทอในเกณฑ์ต่ำกว่าคู่แข่งชั้น จึงต้องพยายามพัฒนาให้อุตสาหกรรมสิ่งทอของไทยสามารถเทียบเคียงกับประเทศคู่แข่งชั้นในอนาคต

มาตรการในการจำกัดการนำเข้าสิ่งทอที่มีผลกระทบต่อสินค้าสิ่งทอของไทย

จากการที่อุตสาหกรรมสิ่งทอเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญต่อเศรษฐกิจและรายได้ของประเทศอย่างมาก ประเทศนำเข้าสิ่งทอต่าง ๆ จึงต้องมีมาตรการในการจำกัดการนำเข้าสิ่งทอ เพื่อบังคับไม่ให้เกิดความกระทบกระเทือนตลาดสิ่งทอภายในประเทศของตน ซึ่ง

วิธีการที่ประเทศต่าง ๆ ใช้จำกัดการนำเข้าเข้ามีหลายวิธีด้วยกัน โดยสามารถสรุปมาตรการที่สำคัญ ๆ ได้ดังนี้

1. ข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (Arrangement Regarding International Trade in Textiles หรือ Multi-Fibre Arrangement : MFA) เป็นข้อตกลงที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีการขยายตัวทางการค้าพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในประเทศกำลังพัฒนาควบคู่ไปกับการให้ความคุ้มครองและหลักประกันแก่อุตสาหกรรมสิ่งทอของประเทศพัฒนา ประเทศที่เป็นภาคีสมาชิกจะต้องปฏิบัติตามข้อตกลงที่จะต้องมีการเจรจาร่วมกัน โดยมีอายุของข้อตกลงที่แน่นอนและมีการเจรจาใหม่ทุกครั้งเมื่อข้อตกลงหมดอายุลงก่อนมีการทบทวนข้อตกลงฉบับใหม่ ซึ่งสาระสำคัญของข้อตกลงจะเป็นการรวมหลักเกณฑ์การจำกัดโควตาการนำเข้าสินค้าสิ่งทอจากประเทศกำลังพัฒนาของประเทศที่พัฒนาแล้ว และประเทศคู่ค้าที่ทำการนำเข้าและส่งออกสินค้าสิ่งทอที่จะพาณิชย์ ซึ่ง เป็นข้อตกลงร่วมกันเพื่อกำหนดปริมาณการนำเข้าและหลักเกณฑ์อื่น ๆ อีกข้อตกลงหนึ่ง แต่ต้องมีหลักการอยู่ภายใต้ข้อตกลง MFA เรียกว่า "ข้อตกลงพหุภาคีสิ่งทอ"

2. การจำกัดการนำเข้าโดยทั่วไป (Global Quota) เป็นมาตรการจำกัดการนำเข้าภายใต้เงื่อนไขขององค์การ (Gatt)* ที่ได้กำหนดเป็นร้อยละและเป็นมาตรการฉุกเฉิน สำหรับสินค้าบางชนิด เพื่อคุ้มครองอุตสาหกรรมในประเทศ โดยประเทศนำเข้าสามารถจำกัดปริมาณและจัดสรรโควตาใหม่กับประเทศต่าง ๆ ที่เคยมีประวัติการนำเข้าแล้วแต่เงื่อนไขที่กำหนดขึ้น โดยไม่จำเป็นต้องหารือกับประเทศคู่ค้า ซึ่งมีเพียงประเทศเดียวที่ได้นำมาใช้และยังคงใช้มาตรการดังกล่าวอยู่ในปัจจุบัน คือออสเตรเลีย

3. การเข้มงวดในเรื่องระเบียบมาตรฐานสินค้าและการกำหนดให้มีการแสดงแหล่งสินค้า (Rule of Origin) มาตรการนี้จะส่งผลกระทบต่อทางอ้อมที่ทำให้มีผู้นำเข้ายากและทำให้การส่งออกไม่คล่องตัว เกิดการชะงักงันด้านเวลาและค่าใช้จ่ายอันส่งผลให้เกิดความจำเป็น

*แกตต์ (Gatt) คือข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าและการค้า (General Agreement on Tariff and Trade) ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่ประเทศส่วนใหญ่ยึดถือ มีวัตถุประสงค์เพื่อจูงใจเสรีภาพในการค้าค้า ๆ ไป โดยถือหลักการที่ว่าเสรีภาพประเทศภาคีสมาชิกต้องปฏิบัติตามในการนำเข้าและส่งออกสินค้าโดยเสมอภาค ไม่มีการเลือกปฏิบัติ ยกเว้นในบางกรณีที่ประเทศประสบปัญหาอุตสาหกรรมภายในประเทศจนได้รับผลกระทบกระเทือนหรือคาดว่าจะได้รับผลกระทบกระเทือนจากข้อผูกพันที่มีต่อแกตต์ (Gatt) ก็อาจใช้มาตรการกีดกันทางการค้าที่มีไว้เป็นการเพิ่มภาษีศุลกากรเพื่อปกป้องอุตสาหกรรมนั้นได้ แต่ยังคงอยู่ในสถานการณ์ที่จำเป็นจริง ๆ และไม่มีทางเลือกอื่นที่รวมกันไม่ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมระหว่างประเทศภาคี

4. การให้เงินอุดหนุนและการเก็บภาษีตอบโต้ (subsidies and Counter-vailing Duties : CVD) เป็นมาตรการที่กีดกันข้อนำเข้าประเทศภาคีสมาชิกอุดหนุนอุตสาหกรรมภายในประเทศได้หากการอุดหนุนไม่เป็นการรั้งขวางการค้าเสรี และโดยหลักการให้การอุดหนุนดังกล่าวต้องอุดสาหกรรมในประเทศอื่น แต่ครั้งเปิดโอกาสให้ประเทศผู้ได้รับความเสียหายจากการให้เงินอุดหนุนของประเทศอื่น ใช้มาตรการเก็บภาษีตอบโต้หรือ CVD ได้ แต่ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของภาคี

5. การเสนอกฎหมายควบคุมการนำเข้า เช่น Jenkins' Bill ของสหรัฐอเมริกาเมื่อปี 2528 โดยกำหนดหลักเกณฑ์ในการกำหนดโควตาและเงื่อนไขอื่น ๆ ในลักษณะที่เข้มงวดซึ่งจะกระทบต่อการส่งออกของประเทศผู้ส่งออกโดยตรง แต่อย่างไรก็ตาม ร่างกฎหมายนี้ก็ถูกกระจัดไป เช่นเดียวกับร่างกฎหมายของสหรัฐอเมริกาในปี 2530 โดยวุฒิสมาชิก Butler-Derick ได้เสนอร่างกฎหมายซึ่งทยอยปี 2530 เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2530 โดยกำหนดให้ใช้ ระบบโควตาแบบรวม (Global Quota) และมีอัตราภาษีเพิ่มเพียงร้อยละ 1 ต่อปีเท่านั้น ซึ่งร่างกฎหมายดังกล่าว ดังกล่าวล้วนแต่มีจุดมุ่งจากการนำเข้าซึ่งสอดคล้องมาตรการที่เข้มงวดทั้งสิ้น

6. การระงับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรเป็นการทั่วไป (GSP) เป็นมาตรการของประเทศพัฒนาแล้วที่จะระงับการยกเว้นภาษีนำเข้าเข้ามาแก่ประเทศกำลังพัฒนาที่เคยได้รับการยกเว้น ภาษี หากปริมาณการนำเข้านั้นมีมากเกินกว่าปริมาณที่ถูกระงับสิทธิพิเศษ

สรุป

บทที่ 4 นี้ ได้กล่าวถึงประวัติความเป็นมาของการส่งออกสินค้าสิ่งทอของไทย โดยแบ่งเป็น 3 หัวข้อใหญ่ด้วยกัน คือ (1) สถานการณ์การส่งออกสินค้าสิ่งทอของไทย ซึ่งได้ศึกษาถึงภาวะการส่งออกซึ่งยังคงเป็นสินค้าพหุคูณเพื่อตอบสนองการนำเข้าจากต่างประเทศ จนกลายเป็นสินค้าส่งออกสำคัญอันดับ 1 ของประเทศ โดยได้สรุปสถานการณ์สำคัญในวงการสิ่งทอไทยตั้งแต่ปี 2511-2532 รวมทั้งมาตรการช่วยเหลือของภาครัฐบาลแก่ผู้ส่งออกด้วย (2) ตลาดส่งออกสินค้าสิ่งทอของไทยและประเทศคู่แข่งอื่น ได้ศึกษาถึงประเภทและสัดส่วนของตลาดที่ทำการส่งออกสินค้าสิ่งทอของไทย รวมทั้งประเทศคู่แข่งอื่นของไทย และ (3) มาตรการในการจำกัดการนำเข้าสิ่งทอที่มีผลกระทบต่อสินค้าสิ่งทอของไทย เป็นการศึกษาถึงข้อจำกัดในด้านกฎเกณฑ์การนำเข้าของประเทศนำเข้าสิ่งทอและประเทศไทยต้องชำระสับ ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจถึงสถานการณ์ในการส่งออกได้ดียิ่งขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในครั้งต่อไป

สำหรับบทต่อไปจะเป็นการศึกษาถึงตัวแสดงนโยบายการจัดการโควตาการส่งออกสินค้าสิ่งทอของไทย ไปยังตลาดข้อตกลง ซึ่งจะทำการพิจารณาเกี่ยวกับตัวแสดงนโยบายและลักษณะของตัวแสดงนโยบายในแต่ละกลุ่มโดยละเอียด